

Demoproject Patrijs

Tussen 1992 en 1996 is een project gestart, waarbij akkerbouwers werd gevraagd om met milieuvriendelijke maatregelen de natuurkwaliteit van het akkerland te verbeteren. De patrijs is bij dit project als doelsoort gekozen omdat het een karakteristieke akkervogel is. Tijdens het project werden de akkerranden niet gebruikt voor de akkerbouw, maar zaaiden de boeren daar gras in of lieten ze de spontaan opkomende onkruiden tot ontwikkeling komen. De boeren maaiden deze akkerranden hoogstens één keer per jaar.

Om vast te stellen of het project inderdaad een gunstige invloed had op de patrijzenstand, werden jaarlijks patrijzen in voor- en najaar geteld. Dit gebeurde zowel in de projectvelden als in een aantal controlevelden, waar de randen wél voor de akkerbouw werden gebruikt. In tabel 1 en 2 staan de patrijzenvoorjaarsstand en de patrijzenherfststand gedurende een aantal jaren.

Tabel 1 Totaal aantal patrijzen in project- en controlevelden.
Voorjaarsstand (Projectperiode gearceerd)

tabel 1

Jaar	1993	1994	1995	1996
Aantal patrijzen voorjaar projectvelden (2000 ha)	184	178	162	144
Aantal patrijzen voorjaar controlevelden(2000 ha)	124	96	62	88

Tabel 2 Totaal aantal patrijzen in project- en controlevelden.
Najaarsstand (Projectperiode gearceerd)

tabel 2

Jaar	1993	1994	1995	1996
Aantal patrijzen najaar projectvelden (2000 ha)	550	441	424	421
Aantal patrijzen najaar controlevelden (2000 ha)	367	266	182	301

bron: Willem Maris, eindverslag Demoproject Patrijs, Stichting Behoud Natuur en Leefmilieu, augustus 1997

Uit de resultaten van beide tabellen is het broedsucces berekend. Dit broedsucces werd in dit project berekend door het aantal patrijzen in het najaar te delen door het aantal in het voorjaar. Dit getal is een maat voor het broedsucces.

- 4p **28** - Bereken het broedsucces voor de jaren 1993 tot en met 1996 van de patrijzpopulaties in zowel de projectvelden als de controlevelden in één decimaal nauwkeurig. Zet je uitkomsten in de tabel op de uitwerkbijlage.
- Teken op de uitwerkbijlage in één staafdiagram de broedsuccessen voor de jaren 1993 tot en met 1996 van de patrijzpopulaties in zowel de projectvelden als de controlevelden.
- Welke conclusie is te trekken uit de gevonden resultaten?

Afname van het aantal patrijzen tussen najaar en het voorjaar van het volgende jaar kan door een aantal factoren veroorzaakt worden. Naast natuurlijke sterfte heeft een aantal factoren invloed op de omvang van de populatie:

- 1 immigratie;
- 2 emigratie;
- 3 besmettelijke ziekten;
- 4 jacht door de mens.

- 2p **29** Welke van deze factoren kunnen afname tussen najaar en voorjaar veroorzaken?
- A alleen 1 en 3
  - B alleen 2 en 4
  - C alleen 1, 3 en 4
  - D alleen 2, 3 en 4
  - E 1, 2, 3 en 4

Eindexamen biologie havo 2006-II

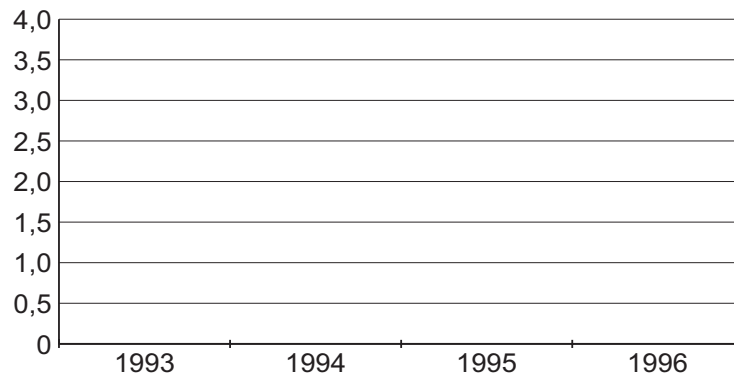
havovwo.nl

Uitwerkbijlage bij vraag 28

vraag 28

	1993	1994	1995	1996
Broedsucces projectveld				
Broedsucces controleveld				

Conclusie: .....

.....

.....

.....